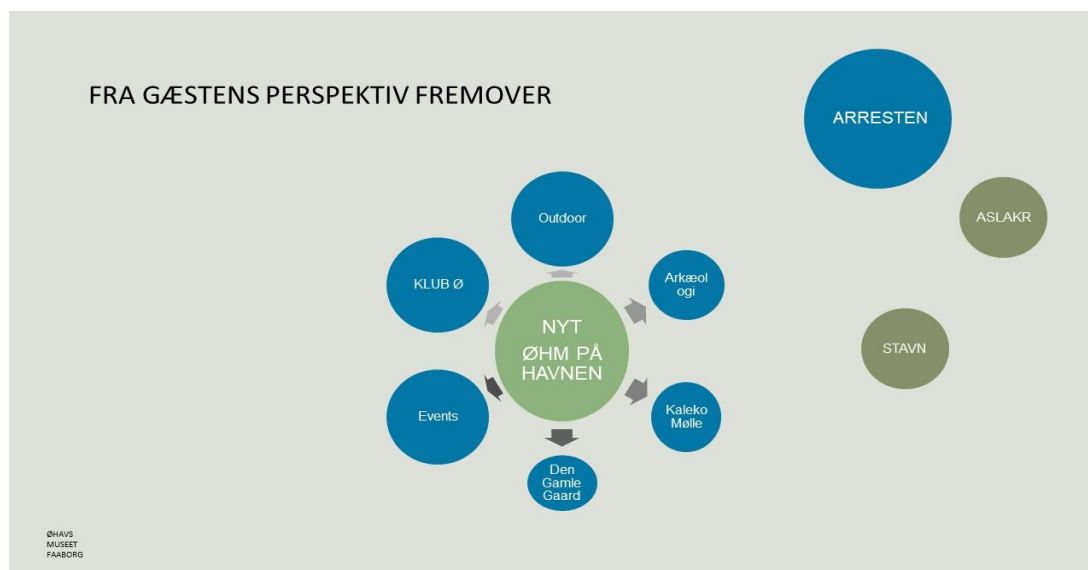

Formidlingsstrategi for Øhavsmuseet Faaborg (revideret juni 2020)

Indledning

Museets formidlingsstrategi skal ses i sammenhæng med museets overordnede vision og mission samt strategi. Den adresserer, **hvad** museets formidling omhandler indholdsmæssigt. **Hvem**, dvs. målgrupperne. Endelig **hvordan** museet overordnet anskuer god formidling. De konkrete greb finder man i arbejdsplanen. I 2020 er der opstået så mange nye muligheder, at der er behov for denne *revision* af museets grundlæggende strategi:

- Museet overtager den 800 m² store industrihal på Faaborg Havn, der fremadrettet bliver benævnt **Øhavsmuseet** ligesom organisationens navn. Navnet afspejler, at det skal være besøgscenter for Øhavet og Sydfyn, og museum med udstillinger om menneske og natur i bredere forstand. Der er tale om første etape af et egentligt landskabsmuseum, der har været på tegnebrættet i 10 år. Overtagelsen sker samtidig med realiseringen af projektet *Landskab i Fællesskab*, som Nordea-fonden støtter med 9,9 mio. kr. og samtidig med udbetalingen af i alt 13 mio. kr. via finansloven til det ny museum.
- Det ny museum på havnen skal huse det første geoparkcenter til Geopark Det Sydfynske Øhav. Dermed bliver der tale om et tæt samarbejde med Geopark Det Sydfynske Øhav, der drives af de fire kommuner omkring Øhavet. Geoparken aspirerer til at blive Unesco Geopark i 2022.
- Museet vil, i tæt samarbejde med Faaborg-Midtfyn Kommune, virke for netværksdannelse og fælles, lokale satsninger på tværs af museum og de 21 arkiver i kommunen, herunder Byhistorisk Arkiv i Faaborg, som museet selv driver. Det sker gennem blandt andet gennem årlige temasatsninger; i 2020 markering af 100 året for genforeningen. Fremover bliver denne lokalhistoriske formidling en selvstændig formidlingsgren, kaldet **Stavn**, ligesom museet har etableret et særligt fællesskab for det tætte samarbejde med lokale detektorfolk og amatørarkæologer samt fagfæller kaldet **Aslacr**.
- Endelig skal der ske en kvalificering af museets satsning **Arresten**, der på den ene side skal nyde godt af en synergi med det kommende Øhavsmuseum omkring blandt andet målgrupper og visse formidlingsgreb, men på den anden side fungere selvstændigt udadtil.

Hvad? – indholdet i formidlingen

Menneske og natur – det nye Øhavsmuseum

Det nye Øhavsmuseum med besøgscenter og udstilling på Faaborg Havn samt ruter og formidlingsrum ude i landskabet og i Øhavet er et helt nyt museumskoncept, som i sin form er skabt til at ligge midt i landskabet, langt væk fra de store byer. Afsættet er radikalt anderledes end på et klassisk museum, da udgangspunktet er det moderne menneske og dets fascination af naturen, som trækker stadig flere ud i det fri for at finde rødderne og sig selv. Museet vil ikke alene formidle, hvordan mennesket har påvirket natur og landskab, men hvordan landskab og natur til alle tider har påvirket os og stadig gør. På det nye museum kan den besøgende opleve og undersøge, hvordan sind og psyke påvirkes af naturen. Den oplevelse og indsigt gør formidlingen af kulturhistorie og landskab relevant og nærværende for både nuværende og kommende brugere af kultur og natur. Museet giver ad den vej en anderledes vedkommende formidling af landskabets dannelse og kulturhistorie. Det gamle "frilandsmuseum" Kaleko Mølle fungerer som bygning og mølleværk integreret i systemet med ruter og rum i landskabet for gæsten. Møllen er åben i sommerperioden.

Ret, straf og demokrati – Arresten

Museet i Faaborgs tidligere Ting-, Arrest- og rådhus samt politistation fra 1840 (ombygget 1929-1930) er bogstavelig talt et besøg i en anden verden. Huset rummer de autentiske rammer omkring ret, straf og demokrati på det helt nære plan og det såvel historisk som i nutiden: Arrestdelen var i funktion til 1989 og er indrettet med helt moderne celler, og retssalen var ramme om en retssag så sent som i 2006 [byrådsmøder og politi blev flyttet ud af bygningen før den tid]. Sigtede med formidlingen er i tråd hermed på en gang at belyse ældre tiders syn på straf, individ og retfærdighed og nutidens system, der er en funktion af denne historie og de store forandringer, der er sket siden 1800-tallet. Som med det nye Øhavsmuseum, er omdrejningspunktet i Arresten det moderne menneske og de konkrete dilemmaer, fordomme og følelser, som knytter sig til ret og straf. Vejen til de faglige emner går gennem gæstens undren og konfrontation med skæbner og historier fra nutid og fortid.

Aslæk – fællesskab for arkæologi og historie i Faaborg-Midtfyn Kommune (særligt community)

Her er primært tale om en nyhedskanal via SoMe, hvor museets fagfolk kan dele indsigt, teorier og fund med amatørarkæologer, detektorfolk (arkæologiske historier vægtes højt) samt kolleger. Med et glimt i øjet siger vi, at her er plads til at "nørde". Der bliver også årlige arrangementer. Navnet er taget fra den runesten, der blev fundet ved Faaborg i 2007. Denne kanal formidler også af ny viden, der skabes sammen med de andre museer i samarbejdet *Arkæologi Sydfyn* og for interesserede amatører i det fynske, der typisk er organiseret i den meget aktive og driftige *Harja* forening.

Stavn – erindringer og historier, der binder os sammen i Faaborg-Midtfyn Kommune (særligt community)

Her er tale om endnu en SoMe nyhedskanal samt bogudgivelser og arrangementer. Målgruppen er såvel de mange frivillige på og brugere af kommunens mange arkiver såsom skoler, lokale og brugere med rødder lokalt. Med virkning fra 2020 har Øhavsmuseet Faaborg den opgave at skabe øget netværk og fællesskab for og med de mange lokale arkiver, der er i kommunen. Det sker gennem kurser og projektsamarbejde om konkrete, fælles historiske temaer; i 2020 100-året for genforeningen i 2020. Navnet *Stavn* er symbolsk og er en videreførelse af det navn, som har været overskriften for et lokalhistorisk skrift siden 1980'erne. Det gamle hjemstavnsmuseum *Den gamle Gaard* i Faaborg er ofte ramme om mindre udstillinger, men derudover fungerer have og bygningsanlæg også som en fortælling om menneske og natur / by og land.

For hvem? – målgrupperne for formidlingen

Øhavsmuseet Faaborgs mange formidlingstilbud planlægges, så de kan besøges med to vidt forskellige hovedmotiver. Vi har noget unikt at tilbyde både til dem der vil **Tænke og føle**, og dem der vil **Spille og lege**. Disse to hovedmotiver er koblet til museets **arketypiske gæster**:

1. **Gymnasietyperne:** Dem der vil Tænke og føle
2. **Performancefolket:** Dem der vil Spille og lege

De to typer er udviklet ud fra en stor kvalitativ brugerundersøgelse i 2018 til det ny Øhavsmuseum, men er bearbejdet, så de også kan anvendes til Arresten.

Museet arbejder derudover med gæsteoplevelsen ud fra forskellige besøgsformer:

1. **Besøgende med børn**
2. **Besøgende uden børn**
3. **Grupper (erhverv, skoler, fritid)**

Endelig spiller Øhavsmuseet en vigtig rolle i **lokalsamfundet**. Det sidste adresseres både i det ny Øhavsmuseum og Arresten samt i *Stavn og til dels i Aslacr*.

Gymnasietyperne – dem, ser livet som et projekt

Her finder man mange af kvinderne, og størstedelen af børnefamilierne, der søger en oplevelse der kan styrke familiens bånd. For denne type ser livet som et spændende projekt, hvor man konstant arbejder med sine relationer til sig selv og andre – nogle gange blot for at *mærke*, andre gange for at *udforske*.

Disse gæster er fascineret af menneskets placering i det store verdensbillede, og kan til tider bevæges dybt af at erkende nyt om både den og sig selv. Man andre gange kan de også trække på smilebåndet og ryste på hovedet ad de små finurligheder.

Gruppen elsker at føle og tænke men i den rækkefølge. For livet er i høj grad et projekt, der handler om at føle sig godt tilpas med sig selv og andre. Denne gruppe får stor tilfredshed i sociale oplevelser, der giver dem mere indsigt i deres nære, men også af det omvendte, hvor de kan give deres nære endnu mere af sig selv. Derfor er den gode besøgsoplevelse for Gymnasietyperne let at dele, fordi den giver alle i deres gruppe mulighed for at udtrykke sig.

Og så behøver Gymnasietyperne aldrig nogensinde have gået på gymnasiet, men blot være typerne der er meget optaget af de forbindelser, de indgår i - både af nysgerrighed og af kærlighed. Mange af dem syntes derfor også, at både naturen og kulturen er noget, vi skal passe på.

Specifikt for Arresten vil denne målgruppe gerne "prøve" følelserne på egen krop for derigennem at forstå, hvad det vil sige fx at være i isolation. Hvad vil det sige at være afskåret fra sine kære? Eller hvad betyder det, når lysten til hævn tager over?

Performancefolket – dem, der vil mærke, de kan noget

Her finder man mange mænd og outdoor-typer. Dem der dyrker en begejstring for naturen, som både kan være baseret på nydelse og ydelse. Her er dem, der opsøger naturen for at nyde den langsomt og nært - dem der kan lide at mærke, de kan blive en del af den. Men her er også dem, der søger den for puls og adrenalin – dem der vil mærke, at de kan bestige, mestre og klare sig i naturen.

Performancefolket kan lide at teste og vide, hvordan naturen påvirker dem. Uanset om det gør dem tilpas eller utilpas. De søger en reaktion, der kan mærkes – uanset om det er behageligt eller noget andet. Der skal være noget på spil, og det må gerne være en leg.

De er typerne, der vil have *meget* af noget. Uanset om det er at være modig eller bange, stor eller lille, sort eller hvidt. De bruger oplevelser og fritid som en "kvittering" på at de lever: Fritid er for dem ikke noget man har – det er noget man *gør*. Man er aktiv, fordi det giver en fantastisk frihedsfølelse at mærke man kan noget, så den bedste formidling til denne gruppe respekter, at tålmodigheden ikke er til lange historier.

I Arresten er det typen, der fluks springer ind i kampen, hvis de får tilbuddet om at bryde en lås op, finde en vej ud eller samle tøjklammer på tid! De er legebørn hele livet og vil fascineres af facts og aha-indsigt om livet på den anden side af fangemuren.

Hvordan? – Overordnede præmisser for at udvikle formidling til at nå målgrupperne

På museet operer vi i udviklingsarbejdet og i dialogen med eksterne bidragsydere til ny formidling – inde som ude – med følgende idealer og "løfter" til gæsterne:

1. Vi taler til gæsternes sanser. De skal først mærke og dernæst forstå.
2. Ingen gæster føler at de "ved for lidt" hos os.
3. Vi tager afsæt i nutiden og gæsten selv for dernæst at vække nysgerrigheden i forhold til kulturarven
4. Vores formidling kobles til aktuelle temaer fra medierne og eksisterende interessefællesskaber
5. Vi skaber formidling i partnerskaber med andre

Disse principper ligger til grund for den omfattende udvikling af ny formidling, der sker i disse år takket være bl.a. fondsmidler og offentlig støtte. De konkrete planer og formidlingsgreb fremgår af arbejdsplanerne.

Rammer i øvrigt

Museet har et stærkt netværk lokalt og regionalt med aktører indenfor tilgrænsende fagligheder såsom naturformidling, geologisk formidling o.l. Her er forventningen, at den nye Geopark Det sydfynske Øhav yderligere vil fremme dette. Museet har aktuelt indledt et samarbejde med forskere indenfor natur og psykologi ved Steno Diabetes Center Copenhagen omkring den tværfaglige formidling knyttet til kultur, natur og psykologi. Derudover har der de seneste år været flere ad hoc samarbejder med Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN), KU samt med H.C. Andersen Centret ved SDU omkring bl.a. det aktuelle projekt *Digtterruter*. Museet har på ad hoc basis samarbejde med helt andre grene af kunst- og kulturlivet regionalt; ikke mindst teaterverdenen. De fynske arkæologiske museer, dels de fire indenfor samarbejdet *Arkæologi Sydfyn*, og dels Odense Bys Museer samarbejder ad hoc om formidling af projekter; herunder synliggørelse af samspillet med amatørarkæologer og detektorførere.

Museets formidlere uddannes på egen feltformidleruddannelse, der i øvrigt er udviklet sammen med den lokale naturskole, Trente Mølle. Museets kerneudviklere og -formidlere efteruddannes derudover løbende på kortere og længere kurser; bl.a. med henblik på at kunne etablere formidling til særlige grupper; først og fremmest kurser i naturen for forskellige sårbare grupper.